

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

JĘZYK POLSKI

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Uwagi:

1. Model zawiera przykładowe odpowiedzi. Odpowiedzi zdającego mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być synonimiczny wobec modelu.
2. Za pełną odpowiedź przyznaje się maksymalną liczbę punktów, za niepełną – punkty częściowe, jeśli tak wskazano w modelu. Nie przyznaje się ułamków punktów. Za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną przyznaje się zero punktów.
3. Za błąd rzeczowy w odpowiedziach dotyczących lektury nie przyznaje się punktu.

Nr zadania	Proponowana odpowiedź	Pkt	Pkt częściowe
1.	<p>a) Ludzie zabiegają o sławę, bo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chcą potwierdzić własną wartość/ dokonać samoafirmacji/ być podziwiani; - chcą zdobyć pożądane dobra; - stanowi ona wartość samą w sobie; - daje bogactwo. <p>b) Ludzie nie zabiegają o sławę, ponieważ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie chcą wystawiać się na widok publiczny; - są niepewni siebie/ boją się; - mają niską samoocenę. 	1 punkt za podanie 4 poprawnych odpowiedzi (zgodnych z treścią akapitu).	
2.	<p>Np. Człowiek sławny to ten, który</p> <ul style="list-style-type: none"> - często pokazuje się w telewizji; - jest obecny w mediach; - jest rozpoznawany. <p>Człowiek zasłużony to taki, który</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma duże osiągnięcia/ otrzymuje nagrody, ale nie musi być rozpoznawany; - nie jest rozpoznawany mimo osiągnięć. 	<p>1 punkt za poprawne wyjaśnienie różnicy (zgodne z treścią akapitu).</p> <p><u>Uwaga:</u> <i>Wystarczy podanie jednej różnicy, wynikającej z treści akapitu.</i></p>	
3.	<p>Np. Słowa <i>próżność</i> i <i>próżnia</i> zostały ze sobą skojarzone, gdyż znaczenie obu związane jest z nicością, brakiem, pustką.</p>	<p>1 punkt</p> <p><u>Uwaga:</u> <i>Uczeń otrzymuje 0 punktów, jeżeli odwoła się tylko do</i></p>	

		<i>budowy słowotwórczej.</i>	
4.	<i>Już to/ już to</i> – albo/ albo, może/ może, zarówno/ jak i dlatego/dopuszczalne: choćby, na przykład. <i>Niepodobna</i> – niemożliwe (jest), nie sposób.	1 punkt	
5.	1P 2P 3F 4F 5F	1 punkt za 5 poprawnych odpowiedzi.	
6.	Np. - Nikt nie wie, jak zachowałby się w konkretnej sytuacji, dopóki się w takiej nie znajdzie. - Los nas sprawdza, ucząc nas prawdy o sobie samych. - Nie ma gotowej prawdy, jedynej prawdy o człowieku. - Poznać siebie możemy w konkretnych sytuacjach: w rodzinie, w szkole, w kontaktach z naturą, nie tylko w sytuacjach typowych/ codziennych, ale również ekstremalnych.	1 punkt	
7.	1D	1 punkt	
8.	1. bilet- bilecik, list- liścik, zdrobnienie 2. np. mrówka- mrówa, formant –Ø (zerowy, skrótowiec wyrazu) wiatr- wietrzyśko, formant -ysko 3. mrówka, formant –isko, nazwy miejsc 4. otworzyć- otwarcie, nazwy czynności 5. bilet, formant –er, nazwy zawodów/wykonawca czynności	5 punktów <u>Uwaga:</u> W punkcie 2. uznajemy również neologizmy, jeżeli uczeń poprawnie zastosował formanty -ycho, - isko, -ysko, -sko, -idło, -ydło,-Ø.	1 punkt za każdy prawidłowo omówiony przykład.
9.	Np. - podkreśleniu powszechności opisywanego zjawiska; - poinformowaniu, że opisywane zjawisko dzieje się każdego dnia, tu teraz; - skierowanie utworu do zwykłego człowieka/ odbiorcy.	1 punkt	
10.	F – 4, 5	1 punkt za 2 poprawne	

		<p>odpowiedzi.</p> <p><u>Uwaga:</u> <i>Uczeń otrzymuje 0 punktów, jeżeli oprócz prawidłowych odpowiedzi zaznaczy też odpowiedź nieprawidłową.</i></p>	
11.	<p>1) datownik (miejsowość i data); 2) pożegnanie/ pożegnalny zwrot grzecznościowy 3) podpis;</p>	1 punkt za wskazanie minimum dwóch brakujących wyróżników.	
12.	<p><i>nie patrzcie wilkiem na człowieka</i> – np. nie odnosić się nieufnie/ wrogo, nie być nieżyczliwym/ podejrzliwym</p> <p><i>nie deptacie słabszych</i> – np. nie być brutalnym, nie gnębić innych ludzi, nie poniżać, nie upokarzać</p> <p><i>nie zgrzytajcie zębami</i> – np. nie złościć się/ wściekać/ okazywać gniewu/ irytować się/ rozsierdzić się/ pienieć się/ awanturować się</p> <p><i>nie wykupujcie wszystkich świec sznurowadeł i makaronu</i> – np. nie być zachłannym/ chciwym/ pazernym/ łasym/ łakomym</p> <p><i>nie mówcie odwrócen tyłem</i> – np. nie lekceważyć/ ignorować/ gardzić/ nie być egoistą</p> <p><i>nie mówcie [...] ja mnie mój moje</i> – np. nie być egoistycznym/ samolubnym</p> <p><i>nie zjadajmy się</i> – np. nie należy prowadzić wojen, zabijać się, wzajemnie wyniszczać</p>	<p>3 punkty za 4 poprawne odpowiedzi.</p> <p><u>Uwaga:</u> <i>Uczeń nie musi stosować cudzysłowu.</i></p>	<p>2 punkty za 3 poprawne odpowiedzi.</p> <p>1 punkt za 2 poprawne odpowiedzi.</p>
13.	D	1 punkt	
14.	<p>- motyw cudzołóżnicy/ osądzania/ rzucenia kamieniem/ grzechu/ winy – podkreślenie grzeszności/ niedoskonałości każdego człowieka;</p> <p>- motyw rajy – wprowadzenie symbolu miłości/ wzajemnego</p>	2 punkty za podanie 2 motywów <u>oraz</u> wyjaśnienie celu pojawienia się.	<p>1 punkt za 1 motyw <u>oraz</u> wyjaśnienie celu pojawienia się.</p> <p>0 punktów za samo wypisanie motywów.</p>

	<p>zrozumienia/ dobra/ ideału, do którego człowiek dąży, miejsca, na które trzeba zasłużyć;</p> <p>- motyw „policzonego włosa” – znak miłości, troski Boga, Jego wszechwiedzy o człowieku;</p>		
15.	<p>Np.</p> <p>a) Słowo, które jest wrażliwe, wystarczy. <i>lub</i> Wystarczy słowo, które jest wrażliwe.</p> <p>b) Dlaczego nie mówimy otwarcie o naszych bólach / problemach?</p>	2 punkty	<p>Po 1 punkcie za każde prawidłowo przekształcone zdanie.</p> <p><u>Uwaga:</u> <i>Uczeń otrzymuje 0 punktów za zdanie z niepoprawną interpunkcją.</i></p>
16.	<p>1. wykrzyknienie lub hiperbola - podkreślenie grozy sytuacji, nadanie emocjonalnego charakteru (dopuszczalne: elipsa – funkcja: dynamizacja)</p> <p>2. pytanie retoryczne- scharakteryzowanie bohaterki (osoby żyjącej w zgodzie z przyrodą, kobiety czekającej na miłość); ukazanie bohaterki jako żywej, niepowtarzalnej osoby, a nie bohaterki z pomnika; zmuszenie do refleksji; wyrażenie zdziwienia nagłością sytuacji lub postawą bohaterki.</p> <p>3. apostrofa- poinformowanie, do kogo zwraca się podmiot liryczny, wskazanie odbiorcy <i>lub</i> oksymoron <i>lub</i> epitet - wywołanie elementu zaskoczenia, złagodzenie wymowy słowa „ludożercy”, ironia.</p> <p>4. anafora <i>lub</i> powtórzenie <i>lub</i> wyliczenie - wzmocnienie przesłania utworu, podkreślenie egoizmu współczesnego człowieka, pokazanie sposobu myślenia ludzi.</p> <p>5. epitet (metaforyczny) <i>lub</i> uosobienie - wyrażenie podstawowych potrzeb człowieka w kontaktach z innymi ludźmi; podkreślenie</p>	3 punkty za 6 poprawnych odpowiedzi w obrębie punktu (nazwa środka <u>oraz</u> funkcja).	<p>2 punkty za 5 poprawnych odpowiedzi w obrębie punktu (nazwa środka <u>oraz</u> funkcja).</p> <p>1 punkt za 4 poprawne odpowiedzi w obrębie punktu (nazwa środka <u>oraz</u> funkcja).</p>

	<p>znaczenia delikatności.</p> <p>6. hiperbola <i>lub</i> powtórzenie <i>lub</i> aluzja literacka (dopuszczalne – metafora) - podkreślenie znaczenia cechy/czynności; zmuszenie do przyjęcia określonej postawy; perswazja (ironia)</p>		
17.	<p>Np.</p> <p>A. Goplana – zazdrość, złość, chęć ingerencji w świat ludzi, zakochanie/namiętność, zapalczywość, miłość, pragnienie zemsty/ ukarania Grabca.</p> <p>B. Balladyna – złośliwość, zazdrość, przeżywanie lęku przed zbrodnią, wewnętrznych rozterek (barwa owoców i nieba kojarzy się jej z krwią), rozkojarzenie, zdenerwowanie, niemożność skoncentrowania się na pracy (brak malin), lenistwo, emocjonalność, zachowanie przypominające obłąkanie.</p> <p>C. Alina – kocha siostrę, zwraca się do niej pieszczotliwie, droczy się z siostrą, cechuje ją pracowitość (zebrała pełen dzban), dobroć serca, sumienność, niewinność, delikatność.</p>	3 punkty	Po 1 punkcie za podanie trzech cech do każdej bohaterki (wynikających z fragmentu lektury).
18.	<p>1. - zabójstwo Gralona - chęć zatajenia poprzedniej zbrodni, podejrzenie, że Kirkor i jego świta odnaleźli ciało Aliny</p> <p>2. - morderstwo w zamku, na wieży - chęć zdobycia legendarnego atrybutu władzy królewskiej-korony Lecha, zdobycie władzy</p> <p>3. - zabójstwo Kostryna - dokonane przy pomocy zatrutego chleba (dopuszczalne odpowiedzi z p. 4. dotyczące Pustelnika)</p> <p>4. - zabójstwo Pustelnika - powieszenie na drzewie obok chaty (dopuszczalne odpowiedzi z p. 3. dotyczące Kostryna) (W punkcie 3. i 4. dopuszczalne podanie postaci matki i przedstawienie</p>	<p>3 punkty za 5 poprawnych odpowiedzi w obrębie punktu.</p> <p><u>Uwaga:</u> <i>Uznaje się wszystkie okoliczności zbrodni zgodne z treścią lektury.</i></p>	<p>2 punkty za 4 poprawne odpowiedzi w obrębie punktu.</p> <p>1 punkt za 3 poprawne odpowiedzi w obrębie punktu.</p>

	okoliczności związanych z jej śmiercią.) 5. - podczas walki z Kostrynem, na polu bitwy w okolicach Gniezna - chęć objęcia pełni władzy		
19.	<p>Np.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ingerencja świata fantastycznego w świat rzeczywisty, np. zazdrość Goplany o Grabca; - obecność istot fantastycznych, np. Chochlika, Skierki; - obecność motywów baśniowych, np. złotej korony, króla Popiela; - wyeksponowanie roli natury/ przyrody, np. w chwili sprawowania sądu przez królową niebo zakrywa ciemna chmura, a piorun uderza w Balladynę; - kolorystyka przyrody, np. <i>ciemna noc</i>; - zamknięta przestrzeń, w obrębie której rozgrywają się wydarzenia, co potęguje osaczenie i tajemniczość, np. zamek; - tajemnicze, złowrogie miejsca, w których dzieje się akcja, np. nad jeziorem; - zabiegi językowe, np. stosowanie sugestywnych epitetów, porównań, obrazowych metafor, krótkich kilkuwyrazowych zdań i wielokropków, równoważników zdań, np. <i>A niebo jakie zapalone/ Jak krew.</i> <p><u>Uwaga:</u> <i>Jako przykładu nie zalicza się ogólnego sformułowania „środki stylistyczne”- powinna zostać podana chociaż jedna nazwa wykorzystanego środka.</i></p>	2 punkty za podanie 3 prawidłowych środków budowania tajemniczości z przykładami.	1 punkt za podanie 2 prawidłowych środków budowania tajemniczości z przykładami.
20.	<p>a) Słuchając koncertu, podziwialiśmy pianistę. <i>lub</i> Słuchaliśmy koncertu, podziwiając pianistę. – imiesłów przysłówkowy współczesny</p> <p>b) Szli ścieżką wiodącą do źródła. – imiesłów przymiotnikowy czynny</p> <p>c) Wędrowcy zatrzymali się na polanie porośniętej mchem. – imiesłów</p>	4 punkty	Po 1 punkcie za prawidłową zamianę zdań <u>oraz</u> prawidłowe nazwanie utworzonego imiesłowu.

	przymiotnikowy bierny d) Przeczytawszy książkę, miałem rumieńce na twarzy. – imiesłów przysłówkowy uprzedni		
21.	A. W zdaniu nadrzędnym i w imiesłowowym równoważniku zdania występują różne podmioty/ różni wykonawcy czynności. B. Między czynnością wyrażoną imiesłowem i działaniem wyrażonym przez orzeczenie zdania nadrzędnego nie została zachowana właściwa relacja czasowa. <i>lub</i> W części wyrażonej imiesłowem powinien zostać zastosowany imiesłów przysłówkowy uprzedni. <i>lub</i> W imiesłowowym równoważniku zdania imiesłów powinien zostać utworzony od czasownika dokonanego.	2 punkty	Po 1 punkcie za każdy poprawnie wyjaśniony błąd.
22.	A	1 punkt	
23.	a) Kennedym b) Disneyowi c) Zolę d) Scrooge'a e) Miecznikowowi f) Picassem	2 punkty za 6 lub 5 poprawnych odpowiedzi.	1 punkt za 4 poprawne odpowiedzi <u>Uwaga:</u> <i>Nie zaliczamy uczniowi odpowiedzi w podpunkcie „d”, jeżeli brak w nim apostrofu.</i>
24.	B	1 punkt	
25.	Kryteria oceniania kodeksu są zamieszczone poniżej. Przykładowy kodeks: 1. Bądź uprzejmy, kiedy inni wyświadczają ci przysługę. 2. Bądź życzliwy dla kolegów, którzy ci pomagają 3. Uśmiechaj się, ponieważ to udziela się innym. 4. Bądź uczciwy, żeby inni cię szanowali. 5. Rozmawiaj tak, aby ludzie cię rozumieli. <u>Uwaga:</u>	3 punkty	

	<i>Zasady muszą dotyczyć relacji międzyludzkich.</i>		
26.	Kryteria oceniania charakterystyki są zamieszczone poniżej.	13 punktów	

KRYTERIA OCENY KODEKSU

Zadanie 25. (0-3)

1. Treść (0-1)

1 punkt – uwzględnienie w treści 5 zasad postępowania dobrego człowieka.
0 punktów – sformułowanie choć jednej zasady nie dotyczącej relacji międzyludzkich.

2. Forma (0-1)

1 punkt – zapisanie wszystkich punktów w formie zdań złożonych podrzędnie.
0 punktów – choć jedno odstępstwo od jednolitej konstrukcji składniowej kodeksu.

3. Język, ortografia i interpunkcja (0-1)

1 punkt – dopuszczalny 1 błąd (składniowy, leksykalny, frazeologiczny, fleksyjny, stylistyczny, ortograficzny lub interpunkcyjny).
0 punktów – powyżej 1 błęd (składniowego, leksykalnego, frazeologicznego, fleksyjnego, stylistycznego, ortograficznego lub interpunkcyjnego) lub używanie w wypowiedzeniach przeczenia „nie”.

Uwaga:

Jeżeli uczeń sformułuje mniej niż 5 zasad, otrzymuje 0 punktów za wszystkie kryteria.

KRYTERIA OCENY CHARAKTERYSTYKI

Zadanie 26. (0-13)

1. Treść (0-6)

A. 1 punkt – przedstawienie postaci (co najmniej 3 informacje)
0 punktów – brak przedstawienia postaci.

B. 1 punkt – prezentacja cech zewnętrznych (co najmniej 2 cechy)
0 punktów – brak prezentacji cech zewnętrznych.

C. prezentacja wskazanej postawy

3 punkty

- a) praca zawiera pogłębione i poparte trafnymi przykładami omówienie postawy poświęcenia dla innych,
- b) odniesienie się do polecenia – przedstawienie co najmniej jednego zachowania postaci potwierdzającego jej poświęcenie dla ludzi w sposób wnikliwy,
- c) przywołanie przynajmniej dwóch innych cech wewnętrznych powiązanych z poświęceniem.

2 punkty

- a) praca zawiera prawidłowe omówienie postawy poświęcenia dla innych,
- b) odniesienie się do polecenia – przedstawienie co najmniej jednego zachowania postaci potwierdzającego jej poświęcenie dla ludzi w sposób trafny, ale powierzchowny, spłycony,
- c) przywołanie innych cech wewnętrznych niepowiązanych z poświęceniem.

1 punkt

- a) praca zawiera próbę omówienia postawy poświęcenia dla innych,

- b) niepełne zrozumienie problemu postawionego w poleceniu - przywołanie tylko cech niepowiązanych z poświęceniem lub znacząca przewaga charakterystyki nie jest powiązana z tematem,
- c) niektórych przykładów zachowań nie można przyjąć za logicznie poprawne w odniesieniu do przedstawianej cechy,
- d) przewaga streszczenia wybranego tekstu literackiego nad charakterystyką postaci,
- e) rozwijanie myśli niezwiązanych z poleceniem.

0 punktów

- charakterystyka nie uwzględnia postawy poświęcenia dla innych,
- uczeń przedstawia postać, powołując się na teksty z arkusza,
- charakteryzowana osoba nie jest postacią literacką.

- D.** 1 punkt – podsumowanie rozważań (ocena postaci, refleksje, wnioski).
0 punktów – brak podsumowania rozważań.

Uwagi:

1. *Błędy dotyczące rodzajów i gatunków literackich, tytułów, imion i nazwisk autorów, bohaterów tekstów oraz fabuły powodują obniżenie oceny treści o jeden punkt.*
2. *W pracy krótszej niż określono, nie ocenia się kompozycji, segmentacji, stylu, języka, ortografii i interpunkcji.*
3. *Jeżeli uczeń pisze pracę niezgodną z poleceniem lub redaguje inną formę wypowiedzi, otrzymuje 0 punktów również w pozostałych kryteriach.*

2. Kompozycja (0-1)

- 1 punkt – zachowany logiczny i spójny tok rozważań, segmentacja konsekwentna i celowa, zaznaczona akapitami, prawidłowe proporcje pracy.
0 punktów – brak uporządkowania logicznego, znaczne zaburzenia spójności, segmentacja przypadkowa lub brak segmentacji, nieprawidłowe proporcje pracy.

3. Styl (0-1)

- 1 punkt – styl konsekwentny, posługiwanie się słownictwem charakteryzującym i oceniającym.
0 punktów – styl niekonsekwentny lub brak słownictwa charakteryzującego i oceniającego.

4. Język (0-3)

- 3 punkty – dopuszczalne 2 błędy (składniowe, leksykalne, frazeologiczne, fleksyjne lub stylistyczne).
2 punkty – dopuszczalne 3 błędy (składniowe, leksykalne, frazeologiczne, fleksyjne lub stylistyczne).
1 punkt – dopuszczalne 4 błędy (składniowe, leksykalne, frazeologiczne, fleksyjne lub stylistyczne).
0 punktów – powyżej 4 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych).

5. Ortografia (0-1)

- 1 punkt – dopuszczalny 1 błąd.
0 punktów – powyżej 1 błędu.

6. Interpunkcja (0-1)

- 1 punkt – dopuszczalne 3 błędy.
0 punktów – powyżej 3 błędów.